

HORIZONTALNA I VERTIKALNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA PELJEŠKIH OPĆINA

Vodopija, Ana

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:801413>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-20**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

ZAVRŠNI RAD

**HORIZONTALNA I VERTIKALNA ANALIZA
FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA PELJEŠKIH OPĆINA**

Mentor:

doc. dr. sc. Slavko Šodan

Student:

Ana Vodopija

Split, rujan, 2018.

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	3
1.1. Definiranje problema rada.....	3
1.2. Ciljevi rada	4
1.3. Metode rada.....	4
1.4. Struktura rada	6
2. TEMELJNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI KAO PODLOGA FINACIJSKOJ ANALIZI	7
2.1. Definicija, svrha i ciljevi temeljnih financijskih izvještaja	7
2.2. Regulatorni okvir proračunskog računovodstva	8
2.2.1. Zakon o proračunu	9
2.2.2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu	9
2.2.3. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu	11
2.3. Financijski izvještaji u proračunskom računovodstvu	12
2.3.1. Bilanca	14
2.3.2. Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima	15
2.3.3. Izvještaj o novčanim tijekovima	15
2.3.4. Izvještaj o obvezama.....	16
2.3.5. Izvještaj o promjenama u obujmu i vrijednosti imovine i obveza	16
2.3.6. Izvještaj o rashodima prema funkciji	17
2.3.7. Bilješke uz financijske izvještaje	17
3. FINACIJSKA ANALIZA POSLOVANJA RADA OPĆINA NA POLUOTOKU PELJEŠAC	18
3.1. Posebnosti poslovanja rada općina.....	18
3.2. Financijska analiza u proračunskom sektoru	19
3.3. Usporedba imovine, prihoda i rashoda među pelješkim općinama	20
3.3.1. Općina Ston.....	21
3.3.2. Općina Janjina.....	25
3.3.3. Općina Trpanj	28
3.3.4. Općina Orebić	32

3.4. Usporedba finansijskih izvještaja navedenih općina.....	36
4. ZAKLJUČAK	38
LITERATURA.....	39
POPIS TABLICA.....	42
SAŽETAK.....	43
SUMMARY	44

1. UVOD

Da bi se mogla definirati uspješnost općine, te uvidjeti da li su ostvareni financijski ciljevi (koji obuhvaćaju i pojam uspješnosti općina), izuzetno je važno provoditi financijsku analizu. Imperativ za kvalitetan financijski izvještaj je pravovremenost i transparentnost korištenih informacija. Financijski izvještaji su strukturirani prikaz uspješnosti poduzeća, financijskog položaja, te promjene položaja korisnika. Uloga financijskih izvještaja je pružiti informacije korisnicima kojima će isti pomoći u donošenju ključnih odluka i procjena vezano za uspješnost poslovanja.

1.1. Definiranje problema rada

S obzirom na karakter važnosti koju analiza financijskih izvještaja ima na eksterne i interne zainteresirane strane koji imaju zakonsko pravo na pristup takvoj vrsti informacija, problem završnog rada je važnost i složenost analize financijskih izvještaja pomoću kojih se ustanovljava uspješnost poslovanja u promatranoj poslovnoj godini. Gledajući sa aspekta računovodstva financijsko izvješće je važan komunikacijski izvještaj s kojim se proračun ili proračunski korisnik predstavlja široj javnosti, te se naglasak stavlja koliko je informacija korisna kako za izvršitelja analize, tako i za korisnika samog izvještaja. Baš iz prethodno navedenih razloga financijski izvještaji moraju osiguravati krucijalne, upotrebljive i točne informacije da bi potencijalnim korisnicima, odnosno investitorima pomogli pri donošenju racionalne odluke za ulog investicije. Također, kada pričamo o korisnosti informacija moramo napomenuti, odnosno osigurati informacije o ekonomskim resursima društva, načinu upotrebe i funkcije resursa, te primjene, odnosno potrebe za dodatnim resursima. Financijski izvještaji temelje se na računovodstvenom procesiranju prošlih poslovnih događaja. Važnost financijskih izvještaja leži u njihovoj pravilnoj analizi na kojem se gradi temelj ispravne poslovne odluke, no valja se napomenuti da pristup analize financijskih izvještaja obuhvaća bitne elemente za donošenje poslovne odluke.¹ Strukturu i sadržaj godišnjih financijskih izvješća pregledava i propisuje ministar financije, te se sve pravila i Zakoni objavljuju u Narodnim novinama.

---

¹ Narodne Novine (2007) Zakon o računovodstvu, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 109/07

1.2. Ciljevi rada

S obzirom da se analiza finansijskih izvještaja odnosi na informacije koje su od ključne važnosti za poslovanje promatrane općine, neophodno je za onoga koji je provodi, te onoga koji je naknadno proučava, određeno znanje koje se odnosi na same pokazatelje uspješnosti poslovanja. Stoga je cilj ovoga završnog rada interpretirati i definirati postupke analize finansijskih izvještaja, te prikazati jednu takvu analizu na primjeru četiri općine na poluotoku Pelješacu.

1.3. Metode rada

Za potrebe pisanja završnog rada korištene su sljedeće metode rada:

Metoda deskripcije – opis, opisivanje, ocrtavanje nekog predmeta, pojma, pojave, tijeka događaja, (itd.), ali najčešće bez pokušaja njihova tumačenja. Deskripcija se primjenjuje u početnoj fazi znanstvenog istraživanja, a ima veću vrijednost, ako je jednostavno opisivanje povezano s obrazloženjima o uočenim važnijim obilježjima opisivanih činjenica, pojava, procesa, njihovih zakonitosti, uzročnih veza i odnosa.²

Metoda analiza i sinteze – postupak znanstvenog istraživanja i objašnjavanja stvarnosti putem raščlanjivanja složenih misaonih tvorevina (pojmova, sudova i zaključaka) na njihove jednostavnije dijelove i elemente i izučavanje svakog dijela (i elementa) za sebe i u odnosu na druge dijelove, odnosno cjeline. Metoda sinteze je postupak znanstvenog istraživanja i objašnjavanja stvarnosti putem spajanja, sastavljanja jednostavnih misaonih tvorevina u složene i složenijih u još složenije, povezujući izdvojene elemente, procese i odnose u jedinstvenu cjelinu u kojoj su njezini dijelovi uzajamno povezani.³

---

² Zelenika, R. (2000.) Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, str. 109.

³ Zelenika, R. (2000.) Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, str. 327.

Metoda dedukcije – deduktivna metoda je sustavna i dosljedna primjena deduktivnog načina zaključivanja u kojemu se iz općih sudova izvode posebni, pojedinačni iz općih postavki, dolazi se do konkretnih zaključaka, iz jedne ili više tvrdnji izvodi se neka nova tvrdnja koja proizlazi iz prethodnih tvrdnji. Dedukcija uvijek pretpostavlja poznavanje općih stavova, načela, posjedovanje općih znanja na temelju kojih se shvaća ono posebno ili pojedinačno.⁴

Metoda indukcije – induktivna metoda je sistemska i dosljedna primjena induktivnog načina zaključivanja u kojem se na temelju analize pojedinačnih ili posebnih činjenica dolazi do zaključka o općem sudu, od zapažanja konkretnih pojedinačnih slučajeva i fakata dolazi do općih zaključaka, od poznatih pojedinačnih slučajeva polazi se nepoznatom općem, od izučenog neizučenom, od većeg broja pojedinačnih pojava vrši se uopćavanje.⁵

Metoda komparacije – postupak uspoređivanja istih ili srodnih činjenica, pojava procesa i odnosa, odnosno utvrđivanje njihove sličnosti u ponašanju i intenzitetu i razlika među njima. Ova metoda omogućuje istraživačima da dođu do raznih uopćavanja, novih zaključaka, koji obogaćuju spoznaju.⁶

Vertikalna analiza –vertikalnom analizom se najčešće uspoređuju financijski podaci (pozicija financijskih izvještaja) u jednoj godini. Za to su potrebne podloge koje omogućuju uvid u strukturu financijskih izvještaja⁷

Horizontalna analiza –horizontalna analiza je analiza financijskih izvještaja koja omogućava uspoređivanje podataka kroz dulje vremensko razdoblje da bi se otkrile tendencije i dinamika promjena u apsolutnim i relativnim iznosima osnovnih financijskih izvještaja pozicija u tekućem razdoblju u odnosu na ono u prethodnoj godinu.⁸

---

⁴ Zelenika, R. (2000.) Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka., str. 325.

⁵ Zelenika, R. (2000.) Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, str. 323.

⁶ Zelenika, R. (2000.) Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, str. 339.

⁷ Baničević, M. (2016.) Vertikalna i horizontalna analiza poslovanja na primjeru poduzeća Cestar d.d. Split, Završni rad, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, str. 13.

⁸ Baničević, M. (2016.) Vertikalna i horizontalna analiza poslovanja na primjeru poduzeća Cestar d.d. Split, Završni rad, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, str. 14.

1.4. Struktura rada

Završni rad je podijeljen na pet poglavlja. U uvodnom poglavlju se predstavlja definiranje problema istraživanja, ciljevi istraživanja, metode rada, te struktura istoga.

Drugo poglavlje pod nazivom „Temeljni financijski izvještaji kao podloga financijskog analizi“ obuhvaćaju sljedeću tematiku: definicija, svrha i ciljevi temeljnih financijskih izvještaja, regulatorni okvir proračunskog računovodstva i struktura temeljnih financijskih izvještavanja. U ovome poglavlju se definiraju pojmovi poput: bilanca, izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, izvještaj o rashodima po funkcijskoj klasifikaciji, izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obaveza., izvještaj o obvezama i bilješke uz financijske izvještaje.

Treće poglavlje se odnosi na financijske izvještaje na konkretnom primjeru, a predstavlja „Analizu financijskih izvještaja na primjeru četiri općine na poluotoku Pelješcu“, te ćemo kroz analize, odnosno, primjere financijskih analiza usporediti koja od navedene četiri općine najbolje najprofitabilnije posluje sa najvećim prihodima uz minimalne rashode.

Završni rad završava zaključkom koji predstavlja „summa summarum“ cijeloga rada.

2. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI KAO PODLOGA FINANCIJSKOJ ANALIZI

Ovo poglavlje ima za svrhu predstaviti temeljne financijske izvještaje, te definirati standarde u financijskom izvještavanju.

2.1. Definicija, svrha i ciljevi temeljnih financijskih izvještaja

Financijski izvještaji predstavljaju pregled financijskih aktivnosti obveznika financijskog izvještavanja na kraju poslovne godine. Javljaju se kao rezultat računovodstvenog praćenja i knjigovodstvenog evidentiranja nastalih poslovnih promjena. Osnovna svrha financijskih izvještaja jest dati informacije o financijskom položaju, uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva i novčanim tijekovima proračuna i proračunskih korisnika.⁹

Za uspješno poslovanje općine kao proračuna potrebno je poznavanje financijskih izvještaja koji se odnose na proračunski sektor. Transparentnost financijskih izvještaja proračunskog sektora je jako važna jer predstavlja osnovu donošenja poslovnih odluka u javnom sektoru. Općine u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana osobito poslove koji se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove u skladu s posebnim zakonima.¹⁰

Ciljevi financijskog izvještavanja su zadovoljavanje informacijske potrebe korisnika samih financijskih izvještaja i da pruže informaciju o financijskom položaju, uspješnosti i promjenama financijskog položaja što je korisno širokom krugu korisnika.

Ciljevi financijskog izvještavanja se odnose na usporedbu strukture i sadržaja pojedinih financijskih izvještaja koji se sastavljaju sukladno nacionalnom zakonodavstvu i propisanom

---

⁹ Narodne novine (1994) Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 92/94

¹⁰ Vidović.J.(2015): Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika, Sveučilišni odjel za stručne studije, Split, str. 5.

računovodstvenom i izvještajnom okviru u odnosu na strukturu i sadržaj financijskih izvještaja prema Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor.¹¹

2.2. Regulatorni okvir proračunskog računovodstva

Proračun je osnovni instrument financiranja javnih izdataka od općeg i zajedničkog interesa za jednu zemlju. Državni proračun je akt kojim se procjenjuju prihodi i primitci te utvrđuju rashodi i izdatci države za jednu godinu, u skladu sa zakonom, a donosi ga Hrvatski sabor. Temeljni cilj Zakona je korištenje proračunskih sredstva za financiranje poslova, funkcija i programa državnih tijela i tijela jedinica lokalne i regionalne samouprave i drugih korisnika proračuna u visini koja je nužna za njihovo obavljanje i izvršavanje te ostvarivanje prava primatelja sredstava proračuna.¹²

Kao bitno obilježje proračuna navodi se transparentnost proračuna koja označava potpuno i pravodobno objavljivanje svih relevantnih fiskalnih informacija na sustavan način. Pokazuje ga indeks otvorenosti proračuna. Indeks se računa svake godine, a omogućuje međunarodnu usporedbu transparentnosti proračunskih procesa. Prema vrijednosti indeksa zemlje se svrstavaju u pet skupina, a to su: opsežne, značajne, samo neke, minimalne, nikakve ili gotovo nikakve informacije. Transparentni proračuni omogućuju uvid u potpune, točne, pravovremene i razumljive informacije o proračunu, pa građani mogu vlastitim angažmanom utjecati na efikasnost prikupljanja javnih sredstava i ponude javnih dobara i usluga, na povećanje odgovornosti lokalnih vlasti i smanjenje mogućnosti za korupciju.¹³

Propisi koji se izravno odnose na računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika odnosno financijsko izvještavanje su¹⁴:

- Zakon o proračunu
- Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu

---

¹¹ Vašiček, V. (2015) Usklađenost financijskih izvještaja Proračuna i proračunskih korisnika u RH sa MRS za javni sektor, Ekonomski fakultet, Zagreb, str. 325.

¹² Vidović, J. (2015) Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika, Sveučilišni odjel za stručne studije, Split, str. 12.

¹³ Institut za javne financije, raspoloživo na: http://www.ijf.hr/transparentnost/?params_1=transparentnost (29.09.2018.)

¹⁴ Bičanić, N., Bajo Jakir, I. (2015) Proračunsko računovodstvo, Poslovno savjetovanje d.o.o., Zagreb, str. 8.

- Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu

2.2.1. Zakon o proračunu

Ovim se Zakonom uređuje planiranje, izrada, donošenje i izvršavanje proračuna, upravljanje imovinom i dugovima, upravljanje javnim dugom, zaduživanje i jamstvo države te jedinica lokalne i regionalne samouprave, proračunski odnosi u javnom sektoru, računovodstvo, proračunski nadzor i druga pitanja vezana za upravljanje javnim financijama.

Odredbe ovog Zakona odnose se na državni proračun i proračune jedinica lokalne i regionalne samouprave te proračunske korisnike državnog proračuna i proračunske korisnike proračuna jedinica lokalne i regionalne samouprave.¹⁵

2.2.2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu

Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu definiraju se knjigovodstvene isprave, poslovne knjige, organizacija knjigovodstva, sadržaj računa Računskog plana i druga područja koja se odnose na proračunsko računovodstvo.

Odredbe ovog Pravilnika odnose se na državni proračun, proračune jedinica lokalne i regionalne samouprave i proračunske korisnike definirane člankom 2. stavkom 1. Zakona o proračunu i utvrđene Registrom proračunskih i izvanproračunskih korisnika donesenim u skladu s Pravilnikom o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne samouprave te o načinu vođenja Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici vode knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

---

¹⁵ Narodne Novine (2008) Zakon o proračunu, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 87/07

Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.¹⁶

Računski plan je sustavni raspored knjigovodstvenih razreda, skupina, osnovnih i analitičkih konta, razvrstanih prema broju, nazivu i sadržaju. Računski plan je rađen prema dekadskom sustavu i ima 10 osnovnih konta, a svaki osnovni konto ima 10 analitičkih konta.

Proračun i proračunski korisnici dužni su:

- voditi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, prema propisanom računskom planu.
- Priznavati prihode i primitke, rashode i izdatke prema modificiranom načelu nastanka događaja.
- Procjenjivati imovinu i obveze prema modificiranom načelu nastanka događaja.

Prihodi i rashodi iskazuju se uz primjenu modificiranoga računovodstvenog načela nastanka događaja. Modificirano računovodstveno načelo nastanka događaja znači da se:¹⁷

- ne iskazuje rashod amortizacije nefinancijske dugotrajne imovine
- ne iskazuju prihodi i rashodi uslijed promjena vrijednosti nefinancijske imovine
- prihodi priznaju u izvještajnom razdoblju u kojemu su postali raspoloživi i pod uvjetom da se mogu izmjeriti
- rashodi priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju
- rashodi za utrošak kratkotrajne nefinancijske imovine priznaju se u trenutku nabave i u visini njene nabavne vrijednosti. Iznimno, u djelatnosti zdravstva te u obavljanju vlastite trgovačke i proizvođačke djelatnosti rashodi za kratkotrajnu nefinancijsku imovinu iskazuju se u trenutku stvarnog utroška odnosno prodaje

---

¹⁶ Narodne Novine (2015) Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 136/12

¹⁷ Vidović, J. (2012) Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika, Sveučilišni odjel za stručne studije, Split, raspoloživo na:
https://moodle.oss.unist.hr/pluginfile.php/2673/mod_folder/content/0/Ra%C4%8Dunovodstvo%20prora%C4%8Duna%20i%20prora%C4%8Dunskih%20korisnika%20-%20Jelena%20Vidovi%C4%87.pdf?forcedownload=1
(29.09.2018.)

- za donacije nefinancijske imovine iskazuju se prihodi i rashodi prema procijenjenoj vrijednosti.

Treba istaknuti kako su na samom početku 2018.godine objavljene Izmjene i dopune Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.¹⁸

2.2.3. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu

Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu propisuje se oblik i sadržaj financijskih izvještaja, razdoblja za koja se sastavljaju te obveza i rokovi njihova podnošenja.

Odredbe ovoga Pravilnika odnose se na državni proračun, proračune jedinica lokalne i regionalne samouprave, proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna te proračunske i izvanproračunske korisnike proračuna jedinica lokalne i regionalne samouprave definirane Zakonom o proračunu i utvrđene Registrom proračunskih i izvanproračunskih korisnika donesenim u skladu s Pravilnikom o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i regionalne samouprave te o načinu vođenja Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Proračuni, proračunski i izvanproračunski korisnici financijske izvještaje za razdoblja u toku godine čuvaju do predaje financijskih izvještaja za isto razdoblje sljedeće godine, a godišnje financijske izvještaje čuvaju trajno i u izvorniku. Za sastavljanje financijskih izvještaja odgovorna je osoba koja rukovodi službom računovodstva proračuna, proračunskog i izvanproračunskog korisnika ili osoba kojoj je povjereno vođenje računovodstva. Odgovorna osoba proračuna, proračunskog i izvanproračunskog korisnika ili osoba koju ona ovlasti potpisuje financijske izvještaje i odgovorna je za predaju.¹⁹

¹⁸ Jakir-Bajo, I., Čonka Argashević, I. (2016) Promjene u proračunskom računovodstvu od 1. siječnja 2017. godine, Prilog časopisu računovodstvo, revizija i financije, br.12/16, str. 2.

¹⁹ Narodne Novine (2015) Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 136/12

Od početka 2017. godine pravilnik u financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu mijenjao se dva puta. Prvi put u siječnju 2017. godine, kada je prolongiran rok predaje godišnjeg izvještaja o obvezama za proračunske korisnike državnog proračuna s 10. siječnja na 31. siječnja 2017. godine, a za konsolidirane izvještaje o obvezama sa 16. siječnja na 28. veljače 2017. godine. Time su se izbjegla sva odstupanja do kojih je dolazilo u iskazu obveza u Izvještaju o obvezama i samom bilanci.²⁰

2.3. Financijski izvještaji u proračunskom računovodstvu

Prema čl. 4. Pravilnika određuje da je za sastavljanje financijskih izvještaja odgovorna osoba koja rukovodi službom računovodstva kod proračuna, proračunskog i izvanproračunskog korisnika, ili osoba kojoj je povjereno vođenje računovodstva.²¹

Temeljni financijski izvještaji koje treba sastaviti su:

- Bilanca
- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima
- Izvještaj o novčanim tijekovima
- Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza
- Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji
- Izvještaj o obvezama
- Bilješke uz financijske izvještaje

Financijski izvještaji počevši od razdoblja 1. siječnja do 31. ožujka 2017. godine sastavljali su se na novim obrascima. Isti obrasci financijskih izvještaja koristiti će se prilikom izrade godišnjih financijskih izvještaja za 2017. godinu s time da će se po pri puta sastavljati bilanca na novom obrascu: BIL.²²

---

²⁰ Jakir-Bajo, I. (2018) Godišnji financijski izvještaji u sustavu proračuna za 2017. godinu, Riznica, Zagreb, str. 17.

²¹ Bičanić, N., Jakir-Bajo, I. (2015) Proračunsko računovodstvo, Poslovno savjetovanje d.o.o., Zagreb, str. 20.

²² Jakir-Bajo, I. (2018) Godišnji financijski izvještaji u sustavu proračuna za 2017. godinu, Riznica, Zagreb, str. 17.

Financijski izvještaji se sastavljaju na sljedećim obrascima:²³

- Bilanca na Obrascu: BIL
- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima na Obrascu: PR-RAS
- Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji na Obrascu: RAS-funkcijski
- Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza na Obrascu: P-VRIO
- Izvještaj o obvezama na Obrascu: OBVEZE

Financijski izvještaji proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sastoje se od:

- za proračunsku godinu: Bilance, Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Izvještaja o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaja o novčanim tijekovima, Izvještaja o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaja o obvezama i Bilješki,
- za razdoblja od 1. siječnja do 31. ožujka, od 1. siječnja do 30. lipnja i od 1. siječnja do 30. rujna: Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Izvještaja o novčanim tijekovima, Izvještaja o obvezama i Bilješki.²⁴

---

²³ Narodne Novine (2015) Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 136/12

²⁴ Narodne Novine (2015) Zakon o proračunu, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 136/12

Tablica 1. Pregled rokova predaje financijskih izvješća

Obveznik	Financijski izvještaji	Rok predaje	Predaja
Proračunski korisnici državnog proračuna	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima - Izvještaj o obvezama - Bilješke	do 10. srpnja	- nadležnom razdjelu - područnom uredu FINA-e (PR-RAS i OBVEZE)
Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima - Izvještaj o obvezama - Bilješke	do 10. srpnja	područnom uredu FINA-e (PR-RAS i OBVEZE)
Proračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima - Izvještaj o obvezama - Bilješke	do 10. srpnja	- jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave čiji su proračunski korisnici - područnom uredu FINA-e (PR-RAS i OBVEZE)
Izvanproračunski korisnici državnog proračuna	- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima - Izvještaj o obvezama - Bilješke	do 20. srpnja	područnom uredu FINA-e (PR-RAS i OBVEZE)
Izvanproračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	- Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima - Izvještaj o obvezama - Bilješke	do 20. srpnja	- jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave čiji su proračunski korisnici - područnom uredu FINA-e (PR-RAS i OBVEZE)

Izvor: Jakir-Bajo, I. (2017) Polugodišnji financijski izvještaji u sustavu proračuna za 2017. godinu, RRiF, Zagreb, str.51.

2.3.1. Bilanca

Bilanca, kako pojedinog proračunskog korisnika i proračuna, tako i općeg proračuna u cjelini, daje pregled stanja imovine, obveza i vlastitih izvora na određena stanja imovine, obveza i vlastitih izvora na određeni dan.²⁵

Bilanca je i pokazatelj o promjenama neto vrijednosti kao pokazatelj očuvanja “kapitala”, i to:

- neto vrijednost financijske imovine (financijska imovina umanjena za obveze)

²⁵ Vidović, J. (2012) Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika, Sveučilišni odjel za stručne studije, Zagreb, str. 41.

- neto vrijednost ukupne imovine (ukupna imovina umanjena za obveze).

S obzirom da je primjena punog obračunskog koncepta za sada onemogućena iz razloga nepostojanja realne baze podataka o ukupnoj imovini žarište praćenja i analiza bilančnih podataka usmjereni su na stanje i promjene financijske imovine kao pokazatelja održivosti fiskalnih aktivnosti.²⁶

2.3.2. Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Predstavlja izvještaj poslovanja u kojem se za izvještajno razdoblje iskazuju podaci o prihodima, rashodima, promjenama na nefinancijskoj imovini i promjenama na financijskoj imovini i obvezama²⁷

Sukladno prihvaćenom konceptu, prihod se određuje kao transakcija koja povećava neto vrijednost financijske imovine, a rashod kao transakcija koja smanjuje neto vrijednost iste. Ovaj izvještaj oblikovan je na istoj metodološkoj i klasifikacijskoj osnovi kao proračun opće odnosno lokalne države. Iz njega se dobivaju pregledne informacije o rezultatima operativnog poslovanja, investicijskih aktivnosti i financiranja.²⁸

2.3.3. Izvještaj o novčanim tijekovima

Izvještaj o novčanim tijekovima obvezni su sastavljati proračuni i izvanproračunski korisnici državnog proračuna, a to su: Hrvatske ceste, Hrvatske vode, Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Hrvatski fond za privatizaciju i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

U izvještaju o novčanim tijekovima iskazuju se:²⁹

- priljevi i odljevi novca u izvještajnom razdoblju i to:

²⁶ Jakir Bajo, I., Cutvarić, M., Karačić M., Maletić, I., Nikić, J. i Vašiček, D.(2015) Primjena pravilnika o financijskom izještavanju u proračunskom računovodstvu, Proračunsko računovodstvo, Zagreb, str. 2

²⁷ Vidović, J. (2012) Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika, Sveučilišni odjel za stručne studije, Zagreb, str. 42.

²⁸ Vidović, J. (2012) Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika, Sveučilišni odjel za stručne studije, Zagreb, str.21.

²⁹ Vidović, J. (2015) Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika, Sveučilišni odjel za stručne studije, Split, str. 43.

- o priljevi i odljevi novca iz poslovnih aktivnosti
- o priljevi i odljevi novca iz transakcija na nefinancijskoj imovini i
- o priljevi i odljevi novca iz transakcija na financijskoj imovini i obvezama
- neto promjena novčanih tijekova

2.3.4. Izvještaj o obvezama

U ovaj izvještaj unose se podatci o stanju i promjeni stanja obveza tijekom kvartala. Obveze na kraju izvještajnog razdoblja dijele se na dospjele i nedospjele te se traže detaljni podatci o dospjelim obvezama prema roku prekoračenja: od 1 do 60 dana, od 61 do 180 dana, od 181 do 360 dana i preko 361 dan.

U analizama podataka iz Izvještaja o obvezama posebno je bitan podatak o dospjelim obvezama. Veliki udio dospjelih u ukupnim obvezama upućuje na financijske probleme subjekta i potrebu uspostavljanja veće kontrole nad njegovim poslovanjem.³⁰

Obveze se iskazuju prema zadanoj strukturi prema skupinama podskupinama ili odjeljcima iz razreda 2: obveze za rashode poslovanja, obveze za nabavu nefinancijske imovine i obveze za financijsku imovinu. Međusobne obveze proračunskih korisnika iskazuju se posebno i nisu razrađene prema skupinama, podskupinama ili odjeljcima, stavljaju se u zajedničku kategoriju međuproračunske obveze.³¹

2.3.5. Izvještaj o promjenama u obujmu i vrijednosti imovine i obveza

Stanja iskazana u Bilanci na početku nekog razdoblja mijenjaju se ovisno o poslovnim događajima i transakcijama, vezanim za pojedine vrste imovine i obveza, nastalim u tijeku godine npr.:

- kupnjom automobila početno stanje na računu 02311 osobni automobili se povećava, a na računu novčanih sredstava smanjuje

³⁰ Vidović, J. (2015) Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika, Sveučilišni odjel za stručne studije, Split, str. 44.

³¹ Poslovni edukator za savjetovanje d.o.o., raspoloživo na: <https://www.poslovni-edukator.hr/> (29.09.2018.)

- primitkom zajma povećava se stanje na skupini 26 Obveze za zajmove kao i stanje novčanih sredstava.

Da bi se dobila potpuna slika o tome zašto i kako su se promijenila stanja iskazana u bilanci na dan 31. prosinca u odnosu na ona iskazana na dan 1. siječnja, potrebno je uzeti u obzir i ove promjene. U izvještaju o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza iskazuju se svi utjecaji na neto-vrijednost koji nisu rezultat transakcija, a klasificiraju se kao promjene u vrijednosti ili promjene u obujmu imovine i obveza.³²

2.3.6. Izvještaj o rashodima prema funkciji

Izvještaj o rashodima prema funkcijama sastavljaju jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave i razdjeli državnog proračuna.

Funkcijski se klasificiraju rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine, dok se izdatci za financijsku imovinu i obveze ne razvrstavaju funkcijski, a time niti uključuju u ovaj izvještaj.³³

2.3.7. Bilješke uz financijske izvještaje

Sastavni dio financijskih izvještaja proračuna i proračunskih korisnika su bilješke uz financijske izvještaje, a njihova osnovna srha je davanje informacija o financijskom položaju i uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva. Shodno tome, u bilješkama uz financijske izvještaje potrebno je dodatno pojasniti svaki od financijskih izvještaja te ovisno o specifičnosti samog poslovanja, obrazložiti pojedine stavke u njima.

Bilješke mogu biti opisne, brojčane ili kombinirane, a podaci se dodatno mogu prikazati grafički i tablično.

---

³² Vidović, J. (2015) Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika, Sveučilišni odjel za stručne studije, Split, str. 45.

³³ Vidović, J. (2015) Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika, Sveučilišni odjel za stručne studije, Split, str. 45.

U uvodnom dijelu bilješki potrebno se osvrnuti na obavljanje osnovne djelatnosti proračuna i proračunskih korisnika te možebitno obavljanje dodatne ili gospodarske djelatnosti te pojasniti specifičnosti obavljanja određene djelatnosti i uvjete poslovanja.³⁴

3. FINACIJSKA ANALIZA POSLOVANJA RADA OPĆINA NA POLUOTOKU PELJEŠAC

3.1. Posebnosti poslovanja rada općina

Lokalna samouprava odnosno takozvana općina na području današnje Republike Hrvatske ima dugu povijesnu tradiciju. Interes za razvojem lokalne samouprave razvio se u srednjem vijeku kada su ljudi akumulirali dostatnu količinu materijalnih sredstava te poželjeli unaprijediti kvalitetu života kroz suradnju u lokalnoj zajednici. Dakle, prvi tragovi o lokalnoj autonomiji na području današnje Republike Hrvatske datiraju iz srednjeg vijeka, i to u okviru mediteranskog i kontinentalnog kulturnog krug.³⁵

Ustavom Republike Hrvatske građanima je zajamčeno pravo na lokalnu samoupravu, odnosno pravo samostalnosti u obavljanju lokalnih poslova kao i pravo na stjecanje vlastitih prihoda te unutarnji ustroj jedinica lokalne samouprave. Jedno od prava na lokalnu i regionalnu samoupravu je i pravo na neposredan izbor čelnika iste.³⁶

Općina je jedinica lokalne samouprave koja se osniva, u pravilu, za područje više naseljenih mjesta koja predstavljaju prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu, te koja su povezana zajedničkim interesima stanovništva. Općina je jedinica lokalne samouprave kojom su u Republici Hrvatskoj obuhvaćana pretežno područja ruralnog karaktera, a temeljni kriterij u njihovu donošenju su zajednički interesi stanovnika. Broj općina je narastao na 420 koliko ih je bilo 1998. godine, s prosječno 3.627 stanovnika, odnosno na 429, s prosječno 3.145

---

³⁴ Nikić, J. (2018) Bilješke uz financijske izvještaje, Riznica, Zagreb, str. 40.

³⁵ Brunčić, D. (2006) Lokalna samouprava – hrvatska i nizozemska iskustva, Grafika, Zagreb, str. 175.

³⁶ Koprić, I. (2001) Državna uprava i lokalna samouprava u Hrvatskoj 1990-2001.– vladavina prava ili politike?, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Zagreb, str. 51.

stanovnika, 2009. godine.³⁷ 12. veljače 2013. u Republici Hrvatskoj je bilo 128 gradova i 428 općina.³⁸

Prednosti lokalne samouprave proizlaze iz sljedećih značajki iste:³⁹

- protuteža središnjoj vlasti
- osigurava široki krug javnih službi
- omogućava rješavanje javnih problema
- pridonosi decentralizaciji
- dio je demokratske političke tradicije

Općina je jedinica lokalne samouprave kojom su u Republici Hrvatskoj obuhvaćana pretežno područja ruralnog karaktera, a temeljni kriterij u njihovu donošenju su zajednički interesi stanovnika.

3.2. Financijska analiza u proračunskom sektoru

Pojam proračuna, odnosno budžeta, poznat je već nekoliko stoljeća i jedan je od instrumenata politike financiranja javnih rashoda i javne potrošnje te je kao takav važan za državu i njene građane koji plaćanjem poreza i drugih javnih davanja postaju uplatitelji prihoda u proračun.⁴⁰

Državni proračun je glavni instrument politike rashoda i javne potrošnje od interesa za državu i njene građane. Osnovne pretpostavke za provedbu rashodovne politike na svim razinama vlasti ovise o društvenim i ekonomskim pokazateljima razvitka u cijeloj zemlji i u pojedinim regijama, a valja ih procijeniti u skladu s fiskalnim mjerama i dogovorenim ciljevima raspodjele.

---

³⁷ Pavić, Ž. (2002) Tipovi jedinica lokalne samouprave, Hrvatska javna uprava, 4(1), Zagreb, str. 21.

³⁸ Državni zavod za statistiku, raspoloživo na: http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/ljetopis/2014/sljh2014.pdf (29.09.2018.)

³⁹ Hrženjak, J. (2009) Napomene o lokalnoj i regionalnoj samoupravi u Hrvatskoj. Hrvatska javna uprava, Zagreb, str. 99.

⁴⁰ Jelčić, B. (1997) Javne financije, Informator, Zagreb, str. 15.

Proračunskom politikom, odnosno određenim mjerama u korištenju javnih prihoda, nastoji se osigurati građanima učinkovito korištenje javnih dobara. Proračunskom politikom nastoji se:

- optimalno zadovoljiti javne potrebe što bi značilo relativno pravednu i prihvatljivu raspodjelu kroz poreznu politiku i prijenose socijalno najugroženijim kategorijama stanovništva
- osigurati dostatnu stopu zaposlenosti, stabilne cijene i stope gospodarskog rasta (stabilizacijska funkcija proračuna).

Pri provođenju proračunske politike nužno je voditi brigu o tome da ne dođe do nesklada pri ostvarivanju spomenutih ciljeva. Sve to nužno ovisi o dostignutom stupnju razvoja i o brzini promjena kako na lokalnoj odnosno regionalnoj razini, tako i na razini cijele države, ali i na globalnom svjetskom planu.⁴¹

Nakon što smo objasnili definiciju proračuna, te samog proračunskog sektora pojasniti ćemo kako financijska analiza utječe, to jest pomaže u samom proračunskom sektoru.

Proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Osnovna razlika u odnosu na računovodstvo poduzetnika jest odsutnost dobiti kao cilja poslovanja. Dakle, koristeći već navedene metode u diplomskom radu, temeljitom financijskom analizom dolazimo do podataka o iskoristivosti novca iz proračunskog sektora, te na koji način možemo i koliko možemo novca iskoristiti.

Dakle, financijska analiza je ključ u upravljanju proračunom, te je neophodna stavka za izračun i ispravno raspolaganje proračunskim sredstvima.

3.3. Usporedba imovine, prihoda i rashoda među pelješkim općinama

U ovom dijelu rada ćemo uz primjere tablica pojasniti prihode, rashode imovine, nabave, primitke i slično kako bi što više približili proračun peljeških općina u naredne dvije godine. Izvršenje proračuna će se analizirati prema ekonomskoj klasifikaciji. Ekonomska klasifikacija

---

⁴¹ Budimir, V. (2017) Proračunsko računovodstvo, Veleučilište u Požegi, Požega, str. 3.

sadrži prihode i primitke po prirodnim vrstama te rashode i izdatke prema njihovoj ekonomskoj namjeni.

3.3.1. Općina Ston

Općina Ston osnovana je 1992. godine kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Županije Dubrovačko – neretvanske“. Treća po veličini, općina Ston, obuhvaća 169.51 km², te je teritorijalno svrstana odmah iza općine Konavle i Dubrovačko primorje. Prema posljednjem popisu stanovništva (2011. godina) Općina Ston ima 2410 stanovnika, 843 kućanstva i 1884 stambenih jedinica. Ston je turistička atrakcija koja ima bogatu riznicu povijesnih spomenika od kojih su neki i nulte kategorije. Također, mali gradić i općina Ston, predivne kulture, iznimno uređenog krajolika, svjetski poznatih gastro ponuda (kamenice i dagnje), visokorangiranih hotelskih i privatnih smještaja, magnet su za sve veći broj turista koji iz godine u godinu pristižu na poluotok, te donose velike prihode općini.

Ston je, u neku ruku, građen po uzoru na Dubrovnik: ima svoj Knežev dvor, svoju Biskupsku palaču, svoju Glavnu stražu, svoju katedralu, svoju Minčetu, svoju Placu. Dubrovčani su ga unaprijed zamislili kao urbanističku cjelinu i kao cjelinu su ga i izgradili. To ga čini posebnim i jedinstvenim na našim prostorima, a nevjerojatan sklop stonskih zidina, čija je izgradnja započeta odmah po dolasku Stona u vlast Dubrovčana, predstavlja najdulji fortifikacijski sklop u Europi.⁴²

U nastavku teksta su tablice sa prikazanim proračunom za 2016. i 2017. godinu iz čega se mogu vidjeti prihodi i rashodi, te ukupno raspolaganje financijskim sredstvima Općine Ston, te njeno poslovanje u 2017. godini, u odnosu na prethodnu godinu.

---

⁴² Općina Ston, raspoloživo na: http://www.opcinaston.hr/?page_id=3566 (29.09.2018.)

Tablica 2. Horizontalna analiza izvršenja Proračuna Općine Ston

	2016	2017	apsolutna promjena 2016- 2017	relativna promjena 2016- 2017
UKUPNO PRIHODI/PRIMICI	17.235.397,30	16.044.362,18	-1.191.035,12	-6,91%
PRIHODI POSLOVANJA	15.716.081,35	15.061.289,43	-654.791,92	-4,17%
PRIHOD OD POREZA	4.784.626,82	4.218.982,68	-565.644,14	-11,82%
POMOĆ IZ INOZEMSTVA I OD SUBJEKATA UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	5.951.178,43	5.985.411,33	34.232,90	0,58%
PRIHOD OD IMOVINE	1.133.578,39	1.261.392,54	127.814,15	11,28%
PRIHODI OD UPRAVNIH I ADMINISTRATIVNIH PRISTOJBI, PRISTOJBI PO POSEBNIM PROPISIMA I NAKNADAMA	3.091.012,37	3.197.092,60	106.080,23	3,43%
PRIHOD OD PRODAJE PROIZVODA I ROBE TE PRUŽENIH USLUGA I PRIHODI OD DONACIJA	754.485,16	367.862,20	-386.622,96	-51,24%
KAZNE, UPRAVNE MJERE I OSTALI PRIHODI OD DONACIJA	1.200,18	30.548,08	29.347,90	2445,29%
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	1.519.315,95	983.072,75	-536.243,20	-35,30%
PRIHODI OD PRODAJE NEPROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	129.802,09	144.811,91	15.009,82	11,56%
PRIHODI OD PRODAJE PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	1.389.513,86	838.260,84	-551.253,02	-39,67%
UKUPNO RASHODI/IZDACI	15.127.844,98	16.747.226,71	1.619.381,73	10,70%
RASHODI POSLOVANJA	12.425.284,52	11.893.314,69	-531.969,83	-4,28%
RASHODI ZA ZAPOSLENE	2.080.291,24	1.935.062,72	-145.228,52	-6,98%
MATERIJALNI RASHODI	3.989.445,98	5.050.304,01	1.060.858,03	26,59%
FINANCIJSKI RASHODI	28.217,08	21.024,90	-7.192,18	-25,49%
SUBVENCije	230.400,00	230.400,00	0,00	0,00%
POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	21.577,25	0,00	-21.577,25	-100,00%
NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	378.708,09	503.235,01	124.526,92	32,88%
OSTALI RASHODI	5.696.644,88	4.153.288,05	-1.543.356,83	-27,09%
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	2.572.493,09	4.853.912,02	2.281.418,93	88,69%
RASHODI ZA NABAVU NEPROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	0,00	1.565.963,44	1.565.963,44	/
RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	2.288.244,84	2.907.538,79	619.293,95	27,06%
RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA U NEFINANCIJSKU IMOVINU	284.248,25	380.409,79	96.161,54	33,83%
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	130.067,37	0,00	-130.067,37	-100,00%
IZDACI ZA DIONICE I UDJELE U GLAVNICI	10.000,00	0,00	-10.000,00	-100,00%
IZDACI ZA OTPLATU GLANICE PRIMLJENIH KREDITA I ZAJMOVA	120.067,37	0,00	-120.067,37	-100,00%

Izvor: izrada autora prema Proračunu Općine Ston za 2017. godinu s pratećim programima, raspoloživo na:
<http://www.opcinaston.hr/?portfolio=proracun-opcine-ston-za-2017-godinu> (29.09.2018.)

Ukupni prihodi u 2017. godini bilježe pad od 6,91% u odnosu na 2016. godinu. Prihodi od poslovanja su kao stavka ukupnih prihoda također u padu za 4,17%. Glavni utjecaj na njihov pad ima pad prihoda od prodaje proizvoda, robe i usluga koji su se prepolovili kada pogledamo prethodnu godinu. Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u 2017.godini također bilježe pad od 35,30%. Glavni razlog pada je utjecaj prihoda od prodaje proizvedene dugotrajne imovine koji su u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu pali za čak 39,67%.

Ukupni rashodi su u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu porasli za više od 10%. Pad rashoda poslovanja za 4,28% u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu pojavio se zbog pada financijskih rashoda koji su u 2017.godini bilježili pad od 25,49% dok su materijalni rashodi u skoro istom iznosu bilježili rast za 26,59%. Također na pad prihoda od poslovanja utjecao je i pad rashoda od danih donacija za 100% odnosno u iznosu od 21.577,25 kn. Rashod za nabavu nefinancijske imovine bilježi veliki rast od 88,69% među kojima su najviši rast bilježili rashodi za dodatna ulaganja u nefinancijsku imovinu i pojavljivanje rashoda za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine u iznosu od 1.565 963,44.

Zaključno pregledom ove tablice može se reći da s obzirom na mogućnosti koje Općina Ston ima ponajviše što se tiče turizma mogla je ostvariti puno bolje rezultate u 2017. godini koja je prema navedenom neuspješnija od 2016. godine. Ostvarenim ulaganjem u navedenim razdobljima ponajviše na području nabave nefinancijske imovine odnosno ulaganja u građevinske objekte, postrojenja i opremu, računalne programe i sl. očekuje se porast prihoda u budućim razdobljima te uspješnije poslovanje Općine Ston koja ima velikog potencijala.

Tablica 3. Vertikalna analiza izvršenja Proračuna Općine Ston

	2016	2017	2016%	2017%
UKUPNO PRIHODI/PRIMICI	17.235.397,30	16.044.362,18	100,00%	100,00%
PRIHODI POSLOVANJA	15.716.081,35	15.061.289,43	91,18%	93,87%
PRIHOD OD POREZA	4.784.626,82	4.218.982,68	27,76%	26,30%
POMOĆ IZ INOZEMSTVA I OD SUBJEKATA UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	5.951.178,43	5.985.411,33	34,53%	37,31%
PRIHOD OD IMOVINE	1.133.578,39	1.261.392,54	6,58%	7,86%
PRIHODI OD UPRAVNIH I ADMINISTRATIVNIH PRISTOJBI, PRISTOJBI PO POSEBNIM PROPISIMA I NAKNADAMA	3.091.012,37	3.197.092,60	17,93%	19,93%
PRIHOD OD PRODAJE PROIZVODA I ROBE TE PRUŽENIH USLUGA I PRIHODI OD DONACIJA	754.485,16	367.862,20	4,38%	2,29%
KAZNE, UPRAVNE MJERE I OSTALI PRIHODI OD DONACIJA	1.200,18	30.548,08	0,01%	0,19%
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	1.519.315,95	983.072,75	8,82%	6,13%
PRIHODI OD PRODAJE NEPROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	129.802,09	144.811,91	0,75%	0,90%
PRIHODI OD PRODAJE PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	1.389.513,86	838.260,84	8,06%	5,22%
UKUPNO RASHODI/IZDACI	15.127.844,98	16.747.226,71	87,77%	104,38%
RASHODI POSLOVANJA	12.425.284,52	11.893.314,69	72,09%	74,13%
RASHODI ZA ZAPOSLENE	2.080.291,24	1.935.062,72	12,07%	12,06%
MATERIJALNI RASHODI	3.989.445,98	5.050.304,01	23,15%	31,48%
FINANCIJSKI RASHODI	28.217,08	21.024,90	0,16%	0,13%
SUBVENCIJE	230.400,00	230.400,00	1,34%	1,44%
POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	21.577,25	0,00	0,13%	0,00%
NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	378.708,09	503.235,01	2,20%	3,14%
OSTALI RASHODI	5.696.644,88	4.153.288,05	33,05%	25,89%
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	2.572.493,09	4.853.912,02	14,93%	30,25%
RASHODI ZA NABAVU NEPROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	0,00	1.565.963,44	0,00%	9,76%
RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	2.288.244,84	2.907.538,79	13,28%	18,12%
RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA U NEFINANCIJSKU IMOVINU	284.248,25	380.409,79	1,65%	2,37%
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	130.067,37	0,00	0,75%	0,00%
IZDACI ZA DIONICE I UDJELE U GLAVNICI	10.000,00	0,00	0,06%	0,00%
IZDACI ZA OTPLATU GLANICE PRIMLJENIH KREDITA I ZAJMOVA	120.067,37	0,00	0,70%	0,00%

Izvor: izrada autora prema Proračunu Općine Ston za 2017. godinu s pratećim programima, raspoloživo na: (<http://www.opcinaston.hr/?portfolio=proracun-opcine-ston-za-2017-godinu>) (29.09.2018.)

Vertikalnom analizom izvršenja proračuna za 2016. i 2017. godinu možemo vidjeti udio pojedinih stavka proračuna u ukupnom prihodu.

Najveći udio u ukupnim prihodima u 2017.godini imaju prihodi od poslovanja čak 93,87% što predstavlja mali rast udjela u odnosu na 2016.godinu. U prihodima od poslovanja najveći udio zauzimaju primljene pomoći iz inozemstva i od subjekta unutar općeg proračuna tijekom obje godine. Prihod od prodaje nefinancijske imovine zauzima 6,13% u ukupnim prihodima tijekom 2017.godine dok je u 2016. godini zauzima 8,82% i tako predstavlja pad.

Rashodi u 2016. godini zauzimaju 87,77% ukupnih prihoda dok u 2017. godini zauzimaju 104,38% u ukupnim prihodima. Najveći udio u rashodima imaju rashodi poslovanja koji u obje godine iznose približno 70%. Najmanji udio među rashodima poslovanja u 2017. i 2016 godini imaju pomoći dane u inozemstvu i od subjekta unutar općeg proračuna i financijski rashodi. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine imaju udjel od 14,93% u 2016. godini koji se u 2017. godini udvostručuje. Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u 2016. godini iznose 0,75% dok u 2017. godini u potpunosti nestaju.

3.3.2. Općina Janjina

Općina Janjina nalazi se na sredini poluotoka Pelješca. Nakon domovinskog rata Janjina je bila u sklopu Općine Ston iz koje je izdvojena 1997. godine kada je 13.svibnja osnovana Općina Janjina. Nakon sustavnog iscrpljivanja bogatog trgovačkog i obrtničkog središta koje je trajalo od završetka drugog svjetskog rata pa do ponovnog utemeljenja svjetovne vlasti Janjina i njena okolica su stagnirale i propadale. Od 1997. godine započeto je s obnovom važnijih institucija koje su temelj povratka i obnove života u Janjini i cjelokupnom kraju.

Općina Janjina u koju spadaju mjesta Drače, Janjina, Orobljava, Popova Luka i Dreser prema posljednjem popisu stanovništva iz 2011 godine zajedno broje samo 551 stanovnika.⁴³

---

⁴³ Općina Janjina, raspoloživo na: <https://www.janjina.hr/> (29.09.2018.)

U nastavku teksta je tablica sa prikazanim proračunom za 2016. i 2017. godinu, iz čega se može vidjeti prihodi i rashodi, te ukupno raspolaganje financijskim sredstvima općine Janjina, te njen napredak u 2017. godine, u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica 4. Horizontalna analiza izvršenja Proračuna Općine Janjina

	2016	2017	apsolutna promjena 2016- 2017	relativna promjena 2016-2017
UKUPNO PRIHODI/PRIMICI	4.754.564,72	5.513.293,39	758.728,67	15,96%
PRIHODI POSLOVANJA	4.472.652,14	5.508.381,39	1.035.729,25	23,16%
PRIHOD OD POREZA	1.308.178,54	1.247.340,24	-60.838,30	-4,65%
POMOĆ IZ INOZEMSTVA I OD SUBJEKATA UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	1.619.857,45	2.366.293,90	746.436,45	46,08%
PRIHOD OD IMOVINE	12.919,45	15.924,51	3.005,06	23,26%
PRIHODI OD UPRAVNIH I ADMINISTRATIVNIH PRISTOJBI, PRISTOJBI PO POSEBNIM PROPISIMA I NAKNADAMA	562.283,02	645.196,21	82.913,19	14,75%
PRIHOD OD PRODAJE PROIZVODA I ROBE TE PRUŽENIH USLUGA I PRIHODI OD DONACIJA	964.335,07	1.195.031,56	230.696,49	23,92%
KAZNE, UPRAVNE MJERE I OSTALI PRIHODI OD DONACIJA	5.078,61	38.594,97	33.516,36	659,95%
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	281.912,58	4.912,00	-277.000,58	-98,26%
PRIHODI OD PRODAJE NEPROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	16.545,46	0,00	-16.545,46	-100,00%
PRIHODI OD PRODAJE PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	265.367,12	4.912,00	-260.455,12	-98,15%
UKUPNO RASHODI/IZDACI	5.252.694,38	5.402.891,51	150.197,13	2,86%
RASHODI POSLOVANJA	3.090.439,14	3.704.321,87	613.882,73	19,86%
RASHODI ZA ZAPOSLENE	702.315,19	847.070,62	144.755,43	20,61%
MATERIJALNI RASHODI	1.642.088,38	2.159.035,96	516.947,58	31,48%
FINANCIJSKI RASHODI	71.722,30	47.493,02	-24.229,28	-33,78%
POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	150.442,52	159.780,19	9.337,67	6,21%
NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	167.908,00	169.784,00	1.876,00	1,12%
OSTALI RASHODI	355.962,75	321.158,08	-34.804,67	-9,78%
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	2.162.255,24	1.698.569,64	-463.685,60	-21,44%
RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	2.162.255,24	1.698.569,64	-463.685,60	-21,44%

Izvor: izrada autora prema Proračunu Općine Janjina raspoloživo na: <https://www.janjina.hr/dokumenti.php?kategorija=R> (29.09.2018.)

Prihodi od poslovanja rastu za 23,16% u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu. Porast prihoda od poslovanja uzrokovao je rast prihoda od pomoći za 46,08%, rast prihoda od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od inovacija za 23,92% i najveći rast su imale kazne, upravne mjere i ostali prihodi od donacija za čak 659,95% odnosno za iznos od 33516,36 kn.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine bilježe pad za 98,26% tj. za iznos od 277.000,58 u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu. Na pad prihoda od prodaje nefinancijske imovine

utjecali su pad prihoda od prodaje proizvedene i neproizvodne dugotrajne imovine gdje navedene stavke bilježe pad od 98% i 100%.

Ukupni rashodi bilježe rast od 2,86% u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu. Rashodi poslovanja imaju rast od 19,86%. Među rashodima od poslovanja najveći rast su imali materijalni rashodi, a prate ih rashodi za zaposlene. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine predstavljaju pad od 21,44% u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu, gdje se svi rashodi odnose na nabavu proizvedene dugotrajne imovine.

Promatrajući ovo tablicu može se zaključiti da Općina Janjina posluje uspješnije u 2017. godini nego u protekloj 2016. godini. Porast ukupnih prihoda za dosta veći postotak nego ukupnih rashoda ukazuje na sve uspješnije poslovanje Općine Janjina koja iako je mala i još uvijek dosta nerazvijena raste iz godine u godinu.

Tablica 5. Vertikalna analiza izvršenja Proračuna Općine Janjina

	2016	2017	2016%	2017%
UKUPNO PRIHODI/PRIMICI	4.754.564,72	5.513.293,39	100,00%	100,00%
PRIHODI POSLOVANJA	4.472.652,14	5.508.381,39	94,07%	99,91%
PRIHOD OD POREZA	1.308.178,54	1.247.340,24	27,51%	22,62%
POMOĆ IZ INOZEMSTVA I OD SUBJEKATA UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	1.619.857,45	2.366.293,90	34,07%	42,92%
PRIHOD OD IMOVINE	12.919,45	15.924,51	0,27%	0,29%
PRIHODI OD UPRAVNIH I ADMINISTRATIVNIH PRISTOJBI, PRISTOJBI PO POSEBNIM PROPISIMA I NAKNADAMA	562.283,02	645.196,21	11,83%	11,70%
PRIHOD OD PRODAJE PROIZVODA I ROBE TE PRUŽENIH USLUGA I PRIHODI OD DONACIJA	964.335,07	1.195.031,56	20,28%	21,68%
KAZNE, UPRAVNE MJERE I OSTALI PRIHODI OD DONACIJA	5.078,61	38.594,97	0,11%	0,70%
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	281.912,58	4.912,00	5,93%	0,09%
PRIHODI OD PRODAJE NEPROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	16.545,46	0,00	0,35%	0,00%
PRIHODI OD PRODAJE PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	265.367,12	4.912,00	5,58%	0,09%
UKUPNO RASHODI/IZDACI	5.252.694,38	5.402.891,51	110,48%	98,00%
RASHODI POSLOVANJA	3.090.439,14	3.704.321,87	65,00%	67,19%
RASHODI ZA ZAPOSLENE	702.315,19	847.070,62	14,77%	15,36%
MATERIJALNI RASHODI	1.642.088,38	2.159.035,96	34,54%	39,16%
FINANCIJSKI RASHODI	71.722,30	47.493,02	1,51%	0,86%
POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	150.442,52	159.780,19	3,16%	2,90%
NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	167.908,00	169.784,00	3,53%	3,08%
OSTALI RASHODI	355.962,75	321.158,08	7,49%	5,83%
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	2.162.255,24	1.698.569,64	45,48%	30,81%
RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	2.162.255,24	1.698.569,64	45,48%	30,81%

Izvor: izrada autora prema Proračunu Općine Janjina raspoloživo na: <https://www.janjina.hr/dokumenti.php?kategorija=R> (29.09.2018.)

Prihodi od poslovanja zauzimaju najveći udjel u ukupnim prihodima u slučaju Općine Janjina u 2017. godini skoro 100% udjel odnosno 99,91%. Najveći utjecaj na tako velik udjel rashoda poslovanja ima i udjel pomoći iz inozemstva i od subjekta unutar općeg proračuna u iznosu od 34,07% u 2016. godini i od 42,92% u 2017. godini.

Promatrajući rashode može se vidjeti da najveći udio imaju rashodi poslovanja koji u 2016. godini iznose 65%, a u 2017. godini iznose 67,19% u ukupnim prihodima. U 2017. godini udio rashoda u ukupnim prihodima iznosi 117,44% u 2016. godini, a u 2017. godini se smanjuje na 98,08%. U rashodima poslovanja najveći udio imaju materijalni rashodi koji imaju udjel od 39,2% u 2017. godini te predstavlja rast za približno 3% u odnosu na 2016. godinu. Najmanji udio u rashodima poslovanja imaju financijski rashodi.

3.3.3. Općina Trpanj

Općina Trpanj obuhvaća 4 naselja, to su: Donja Vrućica, Duba Pelješka, Gornja Vrućica i Trpanj. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, općina Trpanj ima 871 stanovnika, a samo naselje 707 stanovnika. Trpanj ima značajno mjesto u povijesti hrvatskog narodnog preporoda u Dalmaciji, jer je on bio prvim mjestom u kojem je hrvatski jezik službeno stavljen ispred talijanskog, i to odlukom kojom se trgovačke knjige moraju voditi na hrvatskome jeziku.

Najveće naselje istoimene Općine Trpanj je slikoviti južnodalmatinski gradić koji se nalazi na sjeverozapadnoj strani poluotoka Pelješca u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Trpanj je mali gradić, no ima bogatu povijest koja seže sve do antičkih vremena. Nekada je Trpanj bio mjesto ribara i težaka. U današnje je vrijeme taj gradić postao turističkom oazom Pelješca.

U nastavku teksta analizirati će se tablica sa prikazanim izvršenjem proračunom za 2016. i 2017. godinu, iz čega će se uz pomoću horizontalne i vertikalne analize predstaviti poslovanje općine Trpanj za 2016. i 2017. godinu.⁴⁴

---

⁴⁴ Wikipedia, raspoloživo na: <https://hr.wikipedia.org/wiki/Trpanj> (29.09.2018.)

Tablica 6. Horizontalna analiza izvršenja Proračuna Općine Trpanj

	2016	2017	apsolutna promjena 2016-2017	relativna promjena 2016-2017
UKUPNO PRIHODI/PRIMICI	2.902.554,28	4.264.981,00	1.362.426,72	46,94%
PRIHODI POSLOVANJA	2.880.550,68	4.257.612,94	1.377.062,26	47,81%
PRIHOD OD POREZA	1.322.654,51	1.301.734,81	-20.919,70	-1,58%
POMOĆ IZ INOZEMSTVA I OD SUBJEKATA UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	772.750,18	2.096.187,15	1.323.436,97	171,26%
PRIHOD OD IMOVINE	129.833,90	113.127,26	-16.706,64	-12,87%
PRIHODI OD UPRAVNIH I ADMINISTRATIVNIH PRISTOJBI, PRISTOJBI PO POSEBNIM PROPISIMA I NAKNADAMA	642.313,24	744.270,39	101.957,15	15,87%
KAZNE, UPRAVNE MJERE I OSTALI PRIHODI OD DONACIJA	10,60	2.293,33	2.282,73	21535,19%
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	22.003,60	7.368,06	-14.635,54	-66,51%
PRIHODI OD PRODAJE NEPROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	22.003,60	7.368,06	-14.635,54	-66,51%
UKUPNO RASHODI/IZDACI	2.969.246,40	3.368.333,79	399.087,39	13,44%
RASHODI POSLOVANJA	2.180.973,89	2.107.953,40	-73.020,49	-3,35%
RASHODI ZA ZAPOSLENE	532.689,59	509.865,57	-22.824,02	-4,28%
MATERIJALNI RASHODI	913.848,76	1.010.121,97	96.273,21	10,53%
FINANCIJSKI RASHODI	26.632,62	24.243,51	-2.389,11	-8,97%
POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	204.183,76	181.777,62	-22.406,14	-10,97%
NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	51.699,58	29.172,55	-22.527,03	-43,57%
OSTALI RASHODI	451.919,58	352.772,18	-99.147,40	-21,94%
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	788.272,51	1.260.380,39	472.107,88	59,89%
RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	788.272,51	1.260.380,39	472.107,88	59,89%

Izvor: izrada autora prema Proračunu Općine Trpanj, raspoloživo na: <http://www.trpanj.hr/category/dokumenti/> (29.09.2018.)

Ukupni prihodi u 2017.godini u odnosu na 2016. godinu rastu za 46,94% odnosno za iznos od 1.362.426,72 kn. Prihodi poslovanja rastu u 2017.godini za približno isti postotak. Na rast prihoda od poslovanja najveći utjecaj je imao rast pomoći iz inozemstava i od subjekata unutar općeg proračuna. Prihod od prodaje nefinancijske imovine pada za 66,51% odnosno za iznos od 14.635,54 kn. Prihod od prodaje nefinancijske imovine odnosi se na prodaju neproizvodne dugotrajne imovine.

Ukupni rashodi u 2017.godini u odnosu na 2016. godinu su također porasli za 13,44%. Rashodi poslovanja bilježe rast od 3,35% iako svi rashodi od poslovanja imaju pad osim materijalnih rashoda koji imaju rast od 10,53%. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine rastu za 59,59%. Njihov rast se odnosi na rast rashoda za nabavu proizvedene dugotrajne imovine.

Iako u 2017.godini rastu rashodi u istom razdoblju dolazi i do više nego trostrukog rasta prihoda. Dolazi do povećavanja rashoda koji se odražavaju na višestruko povećanje prihoda te tako imamo pozitivni rast u poslovanju općine za 2017.godinu.

Tablica 7. Vertikalna analiza izvršenja Proračuna Općine Trpanj

	2016	2017	2016%	2017%
UKUPNO PRIHODI/PRIMICI	2.902.554,28	4.264.981,00	100,00%	100,00%
PRIHODI POSLOVANJA	2.880.550,68	4.257.612,94	99,24%	99,83%
PRIHOD OD POREZA	1.322.654,51	1.301.734,81	45,57%	30,52%
POMOĆ IZ INOZEMSTVA I OD SUBJEKATA UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	772.750,18	2.096.187,15	26,62%	49,15%
PRIHOD OD IMOVINE	129.833,90	113.127,26	4,47%	2,65%
PRIHODI OD UPRAVNIH I ADMINISTRATIVNIH PRISTOJBI, PRISTOJBI PO POSEBNIM PROPISIMA I NAKNADAMA	642.313,24	744.270,39	22,13%	17,45%
KAZNE, UPRAVNE MJERE I OSTALI PRIHODI OD DONACIJA	10,60	2.293,33	0,00%	0,05%
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	22.003,60	7.368,06	0,76%	0,17%
PRIHODI OD PRODAJE NEPROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	22.003,60	7.368,06	0,76%	0,17%
UKUPNO RASHODI/IZDACI	2.969.246,40	3.368.333,79	102,30%	78,98%
RASHODI POSLOVANJA	2.180.973,89	2.107.953,40	75,14%	49,42%
RASHODI ZA ZAPOSLENE	532.689,59	509.865,57	18,35%	11,95%
MATERIJALNI RASHODI	913.848,76	1.010.121,97	31,48%	23,68%
FINANCIJSKI RASHODI	26.632,62	24.243,51	0,92%	0,57%
POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	204.183,76	181.777,62	7,03%	4,26%
NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	51.699,58	29.172,55	1,78%	0,68%
OSTALI RASHODI	451.919,58	352.772,18	15,57%	8,27%
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	788.272,51	1.260.380,39	27,16%	29,55%
RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	788.272,51	1.260.380,39	27,16%	29,55%

Izvor: izrada autora prema Proračunu Općine Trpanj, raspoloživo na: <http://www.trpanj.hr/category/dokumenti/> (29.09.2018.)

Vertikalna analiza daje prikaz udjela vrste prihoda/primitaka ili rashoda/izdataka u ukupnim prihodima. Udjel prihoda od poslovanja u ukupnim prihodima iznosi preko 99% u obje godine, te bilježi rast od 0,59% u 2017. godini. Najveći udio od prihoda poslovanja ima prihod od poreza u 2016. godini i udjel iznosi 45,57% dok u 2017. godini najveći udjel među prihodima poslovanja imaju pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna koje iznose 49,15% u ukupnim prihodima.

Ukupni rashodi u 2016. godini iznose 102,30% ukupnih prihoda dok u 2017. godini iznose 78,98% udjela u ukupnim prihodima. Rashodi poslovanja u 2016. godini zauzimaju puno više udjela nego u 2017. godini odnosno 25,72% više udjela. Među rashodima poslovanja u obje navedene godine najveći udio zauzimaju materijalni rashodi.

3.3.4. Općina Orebić

Općina se sastoji od 14 naselja, to su: Donja Banda, Kućište, Kuna Pelješka, Lovište, Nakovanj, Orebić, Oskorušo, Pijavičino, Pogorje, Podobuče, Potomje, Stankovići, Trstenik, Viganj. Upravno su podijeljeni na 11 mjesnih odbora. Površina općine iznosi 113,13 km². Zapravo malo ljudi živi u Orebiću ali jako puno njih posjećuje to malo mjesto na Pelješcu ljeti. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine u cijeloj općini obitava 4.122 stanovnika, dok u samom mjestu Orebić obitava 1.949 stanovnika. Vrlo malo današnjih stanovnika samog naselja Orebić je autohtono.

Prema popisu se može vidjeti da je od 1960-tih drugo svjetskog rata broj stanovnika općine polagano rastao. Rast je još veći ako se uzme u obzir samo naselje Orebić. U ostalim dijelovima općine konstantno se bilježi pad broja stanovnika. Doseljeno stanovništvo u Općini Orebić čini 53,0 % ukupnog stanovništva.⁴⁵

---

⁴⁵ Općina Orebić, raspoloživo na: <http://orebic.hr/> (29.09.2018.)

Tablica 8. Horizontalna analiza izvršenja Proračuna Općine Orebić

	2016	2017	apsolutna promjena 2016-2017	relativna promjena 2016-2017
UKUPNO PRIHODI/PRIMICI	23.626.279,52	22.437.225,00	-1.189.054,52	-5,03%
PRIHODI POSLOVANJA	22.485.954,00	16.813.798,00	-5.672.156,00	-25,23%
PRIHOD OD POREZA	6.642.069,04	7.556.506,25	914.437,21	13,77%
POMOĆ IZ INOZEMSTVA I OD SUBJEKATA UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	9.536.143,56	3.125.610,00	-6.410.533,56	-67,22%
PRIHOD OD IMOVINE	1.116.173,11	1.417.405,00	301.231,89	26,99%
PRIHODI OD UPRAVNIH I ADMINISTRATIVNIH PRISTOJBI, PRISTOJBI PO POSEBNIM PROPISIMA I NAKNADAMA	3.710.803,00	4.349.424,00	638.621,00	17,21%
PRIHOD OD PRODAJE PROIZVODA I ROBE TE PRUŽENIH USLUHA I ŠPRIHODI OD DONACIJA	1.460.211,00	364.853,00	-1.095.358,00	-75,01%
KAZNE, UPRAVNE MJERE I OSTALI PRIHODI OD DONACIJA	752,33	0,00	-752,33	-100,00%
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	1.140.325,52	5.623.427,00	4.483.101,48	393,14%
PRIHODI OD PRODAJE NEPROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	331.802,55	4.670.227,00	4.338.424,45	1307,53%
PRIHODI OD PRODAJE PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	808.522,97	953.200,00	144.677,03	17,89%
UKUPNO RASHODI/IZDACI	24.851.452,00	21.838.269,00	-3.013.183,00	-12,12%
RASHODI POSLOVANJA	12.535.661,00	14.951.148,00	2.415.487,00	19,27%
RASHODI ZA ZAPOSLENE	3.487.596,00	3.971.991,00	484.395,00	13,89%
MATERIJALNI RASHODI	5.640.592,00	6.408.110,00	767.518,00	13,61%
FINANCIJSKI RASHODI	98.620,00	333.484,00	234.864,00	238,15%
SUBVENCije	45.000,00	7.147,03	-37.852,97	-84,12%
POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	112.787,00	0,00	-112.787,00	-100,00%
NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	160.608,94	177.813,29	17.204,35	10,71%
OSTALI RASHODI	2.990.456,37	4.052.602,42	1.062.146,05	35,52%
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	12.315.791,00	6.887.121,00	-5.428.670,00	-44,08%
RASHODI ZA NABAVU NEPROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	153.087,17	0,00	-153.087,17	-100,00%
RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	12.162.704,00	6.887.121,00	-5.275.583,00	-43,38%

Izvor: izrada autora prema Proračunu Općine Orebić, raspoloživo na: <http://orebic.hr/dokumenti/category/62-prora%C4%8Dun-2017.html> (29.09.2018.)

Ukupni prihodi bilježe pad od 5,03% u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu odnosno za iznos od 1.189.054,52 kn. Prihodi od poslovanja u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu padaju za 25,23%. Najveći pad među prihodima poslovanja imaju prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna za 67,22% odnosno za iznos od 6.410.533,56 kn. Prihodi od prodaje nefinancijske imovine bilježe najveći rast za 393,14% odnosno za iznos od 4.483.101,48 kn. Na rast prihoda od prodaje nefinancijske imovine najveći utjecaj ima rast prihoda od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine.

Ukupni rashodi/izdaci u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu padaju za 12,12%. Dok ukupni rashodi padaju, rashodi poslovanja u 2017. godini rastu za postotak od 19,27%. Na sam pad ukupnih rashoda utječe pad rashoda za nabavu nefinancijske imovine za 44,08%.

Može se zaključiti da Općina Orebić posluje uspješnije u 2017. godini u odnosu na proteklu 2016. godinu. Dolazi do pada prihoda, ali u istom razdoblju dolazi i do približno dvostrukog pada rashoda što zapravo predstavlja više smanjenje rashoda u odnosu na prihode.

Tablica 9. Vertikalna analiza izvršenja Proračuna Općine Orebić

	2016	2017	2016%	2017%
UKUPNO PRIHODI/PRIMICI	23.626.279,52	22.437.225,00	100,00%	100,00%
PRIHODI POSLOVANJA	22.485.954,00	16.813.798,00	95,17%	74,94%
PRIHOD OD POREZA	6.642.069,04	7.556.506,25	28,11%	33,68%
POMOĆ IZ INOZEMSTVA I OD SUBJEKATA UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	9.536.143,56	3.125.610,00	40,36%	13,93%
PRIHOD OD IMOVINE	1.116.173,11	1.417.405,00	4,72%	6,32%
PRIHODI OD UPRAVNIH I ADMINISTRATIVNIH PRISTOJBI, PRISTOJBI PO POSEBNIM PROPISIMA I NAKNADAMA	3.710.803,00	4.349.424,00	15,71%	19,38%
PRIHOD OD PRODAJE PROIZVODA I ROBE TE PRUŽENIH USLUHA I ŠPRIHODI OD DONACIJA	1.460.211,00	364.853,00	6,18%	1,63%
KAZNE, UPRAVNE MJERE I OSTALI PRIHODI OD DONACIJA	752,33	0,00	0,00%	0,00%
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	1.140.325,52	5.623.427,00	4,83%	25,06%
PRIHODI OD PRODAJE NEPROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	331.802,55	4.670.227,00	1,40%	20,81%
PRIHODI OD PRODAJE PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	808.522,97	953.200,00	3,42%	4,25%
UKUPNO RASHODI/IZDACI	24.851.452,00	21.838.269,00	105,19%	97,33%
RASHODI POSLOVANJA	12.535.661,00	14.951.148,00	53,06%	66,64%
RASHODI ZA ZAPOSLENE	3.487.596,00	3.971.991,00	14,76%	17,70%
MATERIJALNI RASHODI	5.640.592,00	6.408.110,00	23,87%	28,56%
FINANCIJSKI RASHODI	98.620,00	333.484,00	0,42%	1,49%
SUBVENCije	45.000,00	7.147,03	0,19%	0,03%
POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	112.787,00	0,00	0,48%	0,00%
NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	160.608,94	177.813,29	0,68%	0,79%
OSTALI RASHODI	2.990.456,37	4.052.602,42	12,66%	18,06%
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	12.315.791,00	6.887.121,00	52,13%	30,70%
RASHODI ZA NABAVU NEPROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	153.087,17	0,00	0,65%	0,00%
RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	12.162.704,00	6.887.121,00	51,48%	30,70%

Izvor: izrada autora prema Proračunu Općine Orebić, raspoloživo na: <http://orebic.hr/dokumenti/category/62-prora%C4%8Dun-2017.html> (29.09.2018.)

Prihodi poslovanja zauzimaju udjel od 95,17% u 2016. godini i 74,94% u 2017. godini.

Najveći udjel među prihodima poslovanja u 2016. godini zauzimaju pomoći iz inozemstva i od subjekta unutar općeg proračuna iznose 40,36%, dok najveći udjel među prihodima poslovanja u 2017. godini imaju prihodi od poreza koji iznose 33,68% u ukupnim prihodima.

Ukupni rashodi zauzimaju 105,19% udjela u ukupnim prihodima za 2016. godinu dok u 2017. godini zauzimaju 97,33% u ukupnim prihodima. Rashodi poslovanja imaju 10% više udjela u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu i iznose 66,64% udjela u ukupnim prihodima. Među rashodima poslovanja u obje godine najveći udjel u ukupnim prihodima imaju materijalni rashodi. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u 2016. godini zauzimaju udio od 52,13% dok u 2017. godini zauzimaju 30,70% u ukupnim prihodima.

3.4. Usporedba financijskih izvještaja navedenih općina

Vertikalnom i horizontalnom analizom financijskih izvještaja u ovom slučaju analizirana su izvršenja proračuna za 2016. i 2017. godinu. Kako bih se usporedilo poslovanje peljeških općina koristila se ekonomska klasifikacija izvršenja proračuna. Zbog lakšeg pronalaska potrebnih izvještaja analiza se odnosi na 2016. i 2017. godinu. Transparentnost izvještaja koja je obvezna zakonom jest prisutna u svim općinama na poluotoku Pelješcu, ali raznolikost mjesta na kojim se javno objavljuju je velika. Zbog ne objavljivanja izvještaja na isto mjesto već svaka općina ima svoje kanale objave bilo to službene stranice općine ili glasnici stvaraju se komplikacije prilikom prikupljanja izvještaja. Usporedbom izvještaja pronađenih na više web lokacija možemo primijetiti i poneke razlike među samim izvještajima koje računovodstveno ne odgovaraju pa se postavlja pitanje koliko su izvještaji napravljeni u skladu sa načelom točnosti i koliko zapravo predstavlja stvarno stanje same općine.

Općina Orebić raspolaže sa najvećom količinom sredstava iz proračuna što je normalan slijed s obzirom da je najveća i najnaseljenija općina poluotoka Pelješca. Općina Ston je druga općina po veličini i s time i druga po raspoloživosti sredstava.

Općina Ston u 2017. godini bilježi rast rashoda, a pad prihoda. Kao uzrok neuspješnog poslovanja navode se ulaganja za nabavu nefinancijske imovine, a kao uzrok pada prihoda se navode smanjenje prihoda od prodaje nefinancijske imovine. S obzirom na 2016. godinu u Općini Ston došlo je do promjene odnosno nabave nefinancijske imovine, a prihod od prodaje nefinancijske imovine u 2017. godini izostaje s obzirom na 2016. godinu.

Općina Janjina bilježi rast prihoda i rast rashoda. Rast prihoda je veći od rasta rashoda i 2017. godina za Općinu Janjina je uspješnija u odnosu na 2016. godinu. Iz analiziranih izvještaja može se vidjeti da Općina Janjina smanjuje prodaju nefinancijske imovine, ali također smanjuje i nabavu u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu.

Općina Trpanj bilježi najveći rast prihoda od svih navedenih općina. Iako je u 2017. godini općina Trpanj smanjila prihode od prodaje nefinancijske imovine, a povećala rashode za nabavu nefinancijske imovine ostvarila je uspješnije poslovanje u odnosu na 2016. godinu, a porast se može prepisati rastu prihoda od poslovanja. Općina Trpanj je dobro iskoristila dane resurse te unaprijedila svoje poslovanje u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu.

Općina Orebić bilježi pad prihoda, ali i dvostruki pad rashoda. Iako je na prihode dosta utjecala prodaja nefinancijske imovine, a na rashode nabava nefinancijske imovine može se reći da je općina Orebić u 2017. godini manje nabavljala, a više prodavala nefinancijsku imovinu. Kod svih općina udjel rashoda od poslovanja u ukupnim prihodima je manji od udjela prihoda od poslovanja.

Kada usporedimo poslovanja pojedinih općina može se zaključiti da je najuspješnije poslovanje imala Općina Trpanj koja svoju dobru poslovnu godinu ponajprije može zahvaliti prihodima od poslovanja koji imaju skoro pa 100% udjel u ukupnim prihodima. Općina Trpanj je povećala ulaganje u nefinancijsku imovinu, a smanjila prodaju nefinancijske imovine te na taj način osigurala i buduće dodatne prihode od nefinancijske imovine. Najlošije poslovne rezultate ostvarila je Općina Ston koja je svojim ulaganjima tijekom 2017. godine osigurala rast prihoda u budućnosti. Općina Ston kao jedna od povijesno i turistički

najznačajnijih općina mora poraditi na svom poslovanju kako bi ostvarivala što veći rast u prihodima poslovanja koji zauzimaju više od 90% udjela u ukupnim prihodima.

4. ZAKLJUČAK

Općine su najmanje jedinice lokalne samouprave koje se osnivaju prvenstveno na osnovu zajedničkog interesa stanovništva s određenog područja. Od 1990.-ih godina do danas, broj općina (i gradova) u Republici Hrvatskoj je znatno povećan te se stoga često postavlja pitanje opravdanosti velikog broja jedinica lokalne samouprave te se predlaže racionalizacija u vidu ukidanja i spajanja pojedinih jedinica lokalne samouprave, s naglaskom na općine.

Da bi se dobio potpun uvid u financijsko stanje, i samim time i uspješnost poduzeća, neophodno je dobiti relevantnu informacijsku podlogu koja se sastoji od skupa informacija dobivenih od računovodstvenog odjela poduzeća, u obliku financijskih izvještaja. Financijski izvještaji dakle predstavljaju sumu detaljiziranih informacija koje se odnose na: imovinu (kratkotrajnu, dugotrajnu) i obveze (kratkotrajne, dugotrajne) poduzeća, kapitala i rezervi, strukturu prihoda i rashoda, novčanim priljevima i odljevima, promjenama u vlasničkoj strukturi, itd.

Financijski izvještaji pokazuju uspješnost poslovanja poduzeća, u ovom slučaju općina, te da bi se dobile sve potrebne informacije o poslovanju općina potrebno je izvršiti analize financijskih izvještaja, te se u tu svrhu koriste najčešće horizontalna i vertikalna analiza. U ovom diplomskom radu napravljena je analiza četiri općine na poluotoku Pelješcu za razdoblje 2016. i 2017. godine. Cijela analiza poslovanja općina provedena je na temelju financijskih izvještaja izvršenja proračuna.

Izvršenje proračuna se analiziralo na temelju ekonomske klasifikacije izvršenja proračuna koja je umanjena na razdjele radi lakšeg prikaza. Analizom financijskih izvještaja dviju uzastopnih godina možemo zaviriti u razvoj poslovanja u odnosu na proteklu godinu te vidjeti koje stavke poslovanja najviše utječu na rast/pad pojedinih prihoda/rashoda. Koliko udjela pojedine stavke imaju u ukupnim prihodima možemo vidjeti vertikalnom analizom.

Općine poluotoka Pelješca kao proračunski korisnici razvijaju svoje poslovanje, ali nedovoljnom brzinom. Pojedine općine su bilježile višak rashoda nad prihodima odnosno usporile su napredak poslovanja s obzirom na proteklu godinu. Pelješac kao drugi po veličini poluotok u Republici Hrvatskoj može i treba više.

LITERATURA

Popis knjiga

1. Budimir, V. (2017) Proračunsko računovodstvo, Veleučilište u Požegi, Požega
2. Bičanić, N., Bajo Jakir, I. (2015) Proračunsko računovodstvo, Poslovno savjetovanje d.o.o., Zagreb
3. Brunčić, D. (2006) Lokalna samouprava – hrvatska i nizozemska iskustva, Grafika d.o.o., Zagreb
4. Hrženjak, J. (2009) Napomene o lokalnoj i regionalnoj samoupravi u Hrvatskoj, Hrvatska javna uprava, Zagreb
5. Jelčić, B. (1997) Javne financije, Informator, Zagreb
6. Koprić, I. (2001) Državna uprava i lokalna samouprava u Hrvatskoj 1990-2001.– vladavina prava ili politike?, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Zagreb.
7. Pavić, Ž. (2002) Tipovi jedinica lokalne samouprave, Hrvatska javna uprava, Zagreb
8. Vidović, J. (2012) Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika, Sveučilišni odjel za stručne studije, Zagreb
9. Vidović, J. (2015) Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika, Sveučilišni odjel za stručne studije, Split
10. Vašiček, V. (2015) Usklađenost financijskih izvještaja Proračuna i proračunskih korisnika u RH sa MRS za javni sektor, Ekonomski fakultet Zagreb, Zagreb
11. Zelenika, R. (2000.) Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka

Stručni članci

1. Jakir-Bajo, I. (2018) Godišnji financijski izvještaji u sustavu proračuna za 2017. godinu, Riznica, Zagreb, str.51.

2. Jakir Bajo, I., Cutvarić, M., Karačić M., Maletić, I., Nikić, J. i Vašiček, D.(2015) Primjena pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, Proračunsko računovodstvo, Zagreb, str. 2
3. Jakir-Bajo, I., Čonka Argashević, I. (2017) Promjene u proračunskom računovodstvu od 1. siječnja 2017. godine, Prilog časopisu računovodstvo, revizija i financije, RRIF d.o.o., Zagreb, str.12.
4. Nikić, J. (2018) Bilješke uz financijske izvještaje, Riznica, Zagreb, str. 40.

Internetski izvori

1. Državni zavod za statistiku, raspoloživo na: http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/ljetopis/2014/sljh2014.pdf (29.09.2018.)
2. Institut za javne financije, raspoloživo na: http://www.ijf.hr/transparentnost/?params_1=transparentnost (29.09.2018.)
3. Općina Janjina, raspoloživo na: <https://www.janjina.hr/> (29.09.2018.)
4. Općina Orebić, raspoloživo na: <http://orebic.hr/> (29.09.2018.)
5. Općina Ston, raspoloživo na: http://www.opcinaston.hr/?page_id=3566 (29.09.2018.)
6. Poslovni edukator za savjetovanje d.o.o., raspoloživo na: <https://www.poslovni-edukator.hr/> (29.09.2018.)
7. Proračun Općine Janjina raspoloživo na: <https://www.janjina.hr/dokumenti.php?kategorija=R> (29.09.2018.)
8. Proračun Općine Orebić, raspoloživo na: <http://orebic.hr/dokumenti/category/62-prora%C4%8Dun-2017.html> (29.09.2018.)
9. Proračun Općine Ston za 2017. godinu s pratećim programima, raspoloživo na: <http://www.opcinaston.hr/?portfolio=proracun-opcine-ston-za-2017-godinu> (29.09.2018.)
10. Proračun Općine Trpanj, raspoloživo na: <http://www.trpanj.hr/category/dokumenti/> (29.09.2018.)
11. Wikipedia, raspoloživo na: <https://hr.wikipedia.org/wiki/Trpanj> (29.09.2018.)

Ostali izvori

1. Baničević, M. (2016.), *Vertikalna i horizontalna analiza poslovanja na primjeru poduzeća Cestar d.d. Split*, Završni rad, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet u Splitu
2. Narodne Novine (2008) Zakon o proračunu, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 87/07
3. Narodne novine (2007) Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 109/07
4. Narodne novine (2012) Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 136/12
5. Narodne novine (2012) Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 136/12

POPIS TABLICA

TABLICA 1. PREGLED ROKOVA PREDAJE FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA	14
TABLICA 2. HORIZONTALNA ANALIZA IZVRŠENJA PRORAČUNA OPĆINE STON	22
TABLICA 3. VERTIKALNA ANALIZA IZVRŠENJA PRORAČUNA OPĆINE STON....	24
TABLICA 4. HORIZONTALNA ANALIZA IZVRŠENJA PRORAČUNA OPĆINE JANJINA.....	26
TABLICA 5. VERTIKALNA ANALIZA IZVRŠENJA PRORAČUNA OPĆINE JANJINA	27
TABLICA 6. HORIZONTALNA ANALIZA IZVRŠENJA PRORAČUNA OPĆINE TRPANJ.....	29
TABLICA 7. VERTIKALNA ANALIZA IZVRŠENJA PRORAČUNA OPĆINE TRPANJ	31
TABLICA 8. HORIZONTALNA ANALIZA IZVRŠENJA PRORAČUNA OPĆINE OREBIĆ.....	33
TABLICA 9. VERTIKALNA ANALIZA IZVRŠENJA PRORAČUNA OPĆINE OREBIĆ	35

SAŽETAK

Predmet ovoga završnoga rada obuhvaća provedenu analizu financijskog stanja i uspješnosti poslovanja peljeških općina. Kako bi se dobio uvod u uspješnost (neuspješnost) poslovanja općina, neophodno je provesti analizu financijskih izvještaja. Informacije koje su dobivene financijskom analizom izvještaja, imaju za svrhu internim, odnosno eksternim korisnicima. Iz financijskih izvješća eksterni korisnici pribavljaju podatke koji se odnose na sigurnost i uspješnost poslovanja općina, dok su za interne korisnike ovakvi financijski izvještaji „kamen temeljac“ i osnova za eventualno planiranje i kontrolu poslovanja.

Kao temelji financijski izvještaji se ističu: izvještaj o financijskom položaju (bilanca), račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, te bilješke uz financijske izvještaje.

Ključne riječi: analiza financijskih izvještaja; pelješke općine.; financijsko stanje

SUMMARY

The subject of this final work includes an analysis of the financial condition and performance of the Peljesian municipalities. In order to get an introduction to the company's performance (failure), it is necessary to carry out an analysis of the financial statements. The information obtained by financial analysis of reports is for internal and external users. Outside financial reports, external users obtain data related to the company's business security and performance, while for internal users such financial statements are the “cornerstone” and the basis for possible planning and control of the business.

The financial statements are based on the statement of financial position (statement of financial position), income statement, cash flow statement, statement of changes in equity, statement of comprehensive income and notes to financial statements.

Key words: analysis of financial reports; Peljesian municipalities; financial statements